

โครงการที่ดินพระราชทาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. หน่วยงานรับผิดชอบ

- 1.1 หน่วยงานหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
- 1.2 หน่วยงานสนับสนุน หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/นโยบาย

- 2.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 2.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท แผนแม่บท 15 พลังทางสังคม ประเด็นแผนย่อย
4.1.1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม
- 2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายความว่าที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม : แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม
- 2.4 นโยบายรัฐบาล : มุ่งมั่นที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ และดำเนินงานตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

3. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตระหนักถึงความทุกข์ยากของราษฎรที่มีปัญหาความยากจน และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ในปี พ.ศ. 2518 ได้พระราชทานที่ดินทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ซึ่งมีสภาพเป็นที่นาเดิม ในพื้นที่ 8 จังหวัด จำนวน 51,967 ไร่ 95 ตารางวา มอบให้รัฐบาล โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ต่อมาสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ได้กั้นเนื้อที่บางส่วนออก เนื่องจากที่ดินไม่ได้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร และมีภาระผูกพันกับหน่วยราชการอื่น ปัจจุบันมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 44,369 ไร่ ในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และ ส.ป.ก. ได้ดำเนินงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ระบบชลประทาน และดำเนินการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในที่ดินพระราชทาน

เนื่องจากสถานการณ์ภาคการเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาแรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่อายุมาก และมีจำนวนลดลง การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ดินเสื่อมสภาพลงทุกปี ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรตกต่ำ และมีแนวโน้มการทำงานนอกภาคเกษตรมากขึ้น ส.ป.ก. ในฐานะหน่วยงานที่น้อมนำพระบรมราโชบาย 9 ข้อ และแนวทางการพัฒนาตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จะต้องดำเนินการเพื่อรักษาที่ดินพระราชทานให้เป็นที่ดินเพื่อการเกษตร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเกษตรกรไร้ที่ดินทำกินอีกในอนาคต และการสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกร/ทายาทเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในที่ดินพระราชทานให้มีจิตสำนึกและตระหนักถึงที่ดินและรักอาชีพการเกษตร ส.ป.ก. จึงจัดทำโครงการที่ดินพระราชทาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ และได้รับการยอมรับจากสังคม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพการเกษตร สามารถดำรงชีวิตด้วยอาชีพเกษตรกรรม โดยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต และดำเนินการขับเคลื่อนพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรที่ดินพระราชทาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และมีพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการเกษตรที่สามารถสร้างรายได้ และลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่การเกษตรได้อย่างแท้จริง

4.2 เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ ความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกร/ ทายาทเกษตรกร และสร้างความตระหนัก จิตสำนึกรัก ห่วงแหนที่ดินพระราชทาน

5. กลุ่มเป้าหมายการดำเนินการ

เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร ในเขตที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด (จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา)

6. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด (จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา)

7. หลักเกณฑ์/เงื่อนไข

7.1 การคัดเลือกพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด

7.2 การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร อยู่ในเขตที่ดินพระราชทาน 5 จังหวัด และมีความสมัครใจสนใจ เข้าร่วมโครงการ

8. วิธีดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

8.1 จัดทำแผนปฏิบัติการโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

8.2 ประสาน สืบหาข้อมูลพื้นที่ เกษตรกรเป้าหมาย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงโครงการ

8.3 คัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้ารับการส่งเสริมองค์ความรู้ จำนวน 160 ราย

8.4 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/ศึกษาดูงาน เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 160 ราย

8.5 สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 160 ราย

8.6 การรายงานความก้าวหน้า ผลการดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือน ในระบบ ALRO Tracking และรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี

8.7 การติดตามประเมินผลเกษตรกรตามแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม และเกษตรกร ตัวอย่าง

8.8 การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ และการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ

8.9 การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด/ส่วนกลาง

9. ตัวชี้วัด

9.1 เชิงปริมาณ : เกษตรกรเป้าหมาย ได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน 80 ราย

9.2 เชิงคุณภาพ : เกษตรกรเป้าหมาย น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริง

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

9.3 ผลสัมฤทธิ์ : ร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้มีรายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

10. งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น 1,699,100 บาท (หนึ่งล้านหกแสนเก้าหมื่นเก้าพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) ประกอบด้วย

10.1 งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2568 จำนวน 1,452,700 บาท (หนึ่งล้านสี่แสนห้าหมื่นสองพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

10.2 เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2568 จำนวน 246,400 บาท (สองแสนสี่หมื่นหกพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

11. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

1 ตุลาคม 2567 – 30 กันยายน 2568

12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

12.1 เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่

12.2 เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตทางการเกษตรด้วยการลดต้นทุน การผลิตมีคุณภาพสามารถบริหารจัดการระบบผลิตและสินค้าเกษตรได้

12.3 เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

12.4 เกษตรกร/ทายาทเกษตรกร มีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตระหนักรู้และมีจิตสำนึกรักหวงแหนที่ดินพระราชทาน